

Oponentský posudek na diplomovou práci

Název práce: Metodické pomůcky pro práci se slovesy pohybu v počáteční výuce ruštiny

Autor: Bc. Eva Štefanová

Vedoucí práce: PaedDr. Zuzana Liptáková, Ph.D.

Oponent: PhDr. Lenka Havelková, Ph.D.

Diplomová práce se zabývá stále aktuální problematikou sloves pohybu ve výuce cizích jazyků. Tato slovesa představují materiál, který je zdrojem mnohých chyb žáků v počáteční i pokročilé fázi výuky ruštiny, proto jakékoli další nástroje pro jeho nácvik jsou nanejvýše žádoucí. Z tohoto pohledu je práce velmi potřebná.

Hlavním cílem práce je vytvoření souboru cvičení a pracovních listů jako rozšiřujícího materiálu, který by sloužil jako podpůrný prostředek prezentace, nácviku či opakování sloves pohybu. Tento cíl práce zcela splňuje, avšak jeho dosažení předcházely další dílčí cíle, které nebyly jasně formulovány, tudíž chybí i jejich vyhodnocení, ačkoli na mnohé výsledky práce poukazuje (analýza učebních souborů, dotazníkové šetření). Rovněž metodika práce mohla být zpracována precizněji.

Teoretická část práce je rozčleněna do tří kapitol. První je věnována analýze učebních souborů se zaměřením na soubory Pojechali a Raduga po-novomu. Autorka velmi detailně uvádí konkrétní způsoby prezentace a nácviku sloves pohybu podle jednotlivých lekcí. Pro lepší přehlednost mohla autorka vytvořit například tabulku s porovnáním jednotlivých souborů. Dále pak autorka vyhodnocuje vlastní dotazníkové šetření menšího rozsahu, jehož cílem bylo zjištění reálné jazykové kompetence studentů se zaměřením na slovesa pohybu. I přes malý počet respondentů lze z šetření vysledovat hlavní problémy v praktickém užívání těchto sloves, které pak autorka zohledňuje v návrzích vlastních cvičení pro eliminaci těchto chyb. Opět by bylo vhodné nějaké přehlednější grafické vyhodnocení dotazníku.

Další kapitola je věnována obecným lingvistickým poznatkům o slovesech pohybu. Tato část zjevně vychází z odborné literatury, avšak odkazy na ni se objevují pouze zřídka, není zcela zřetelné, co je převzaté a co je vlastní. Autorka se v textu odkazuje i na literaturu, která není uvedena v seznamu v závěru práce. Vzhledem k tomu, že se jedná o teorii ruské gramatiky, bylo by vhodné čerpat především z ruských zdrojů, které zde však absentují, případně je porovnávat s přístupem české jazykovědy. Práce se zdrojovou literaturou se jeví jako jeden ze zásadních problémů práce. Podrobně je zpracována část o pohybových

slovesech s prefixy a bez prefixů, která by byla prakticky využitelná jako přehled sloves pro studenty SŠ, což lze hodnotit velmi pozitivně.

Třetí kapitola se zabývá obecnými didaktickými poznatky, pedagogickými dokumenty, kurikulem, principy výuky cizích jazyků, výběrem gramatického minima apod. Jedná se však spíše o teoretické poznatky, které nejsou vůbec aplikovány na problematiku práce. Kapitola pak vyznívá odtrženě od zbytku práce.

Největším přínosem práce je její praktická část. Autorka skutečně přináší řadu námětů pro výuku sloves pohybu v praxi s využitím moderních technologií, jejichž uplatnění je v současné škole velmi žádané a žádoucí. Cvičení jsou sice zatím určena pouze pro promítání, u mnohých se však nabízí i možnost zpracování pro interaktivní tabuli, které může představovat další fázi práce s náměty. Doporučovala bych pouze jiné grafické zpracování, odtržení slidů powerpointové prezentace v příloze práce od pracovních listů v textu práce nepovažuji za příliš šťastné a přehledné. Autorka připojuje ke každému slidu jeho cíl a postup práce. Cíle jsou však formulovány často spíše se zaměřením na jazykové prostředky nikoli na komunikaci. Přesto je třeba ocenit snahu o vytvoření cvičení, jejichž nedostatky vyplývají pouze z malých zkušeností autorky.

Autorka se ve své práci snažila poskytnout ucelený pohled na uplatňování sloves pohybu v cizojazyčné výuce. Jako slabší se jeví teoretická část, protože v některých pasážích není jasně vysvětlen jejich vztah k problematice a velké nedostatky lze najít v práci s literaturou. Rovněž použitá literatura by měla zahrnovat daleko více zdrojů, a to i ruských či anglických. Zajímavá je praktická část, která přináší řadu podnětů pro praxi. Práce je formálně velmi pečlivě zpracována, jazyk práce i grafické zpracování jsou na velmi dobré úrovni, zejména je potřeba ocenit pestrost v grafice jednotlivých slidů.

I přes uvedené nedostatky práce splňuje všechna kritéria pro diplomovou práci. Práci **doporučuji** k obhajobě s hodnocením **dobře**.

Otázky k obhajobě:

1. Zohledňují pedagogické dokumenty slovesa pohybu? Případně jakým způsobem?
2. Na str. 32 hovoříte o učebních plánech a učebních osnovách. Vysvětlíte, jakým způsobem jsou v současné době tyto dokumenty realizovány na základních a středních školách.
3. Na str. 48 – 50 hovoříte o možnostech, jak lze reagovat na chybu. Uvedené příklady jsou vaše vlastní náměty nebo bylo čerpáno z odborné literatury?